

Sporda Liderlik: Sistematiik Derleme

Öznur AKPINAR¹, Selami KOÇAK², Nurcan ÖZÇELİK³,

ÖZET

Amaç: Sporda liderlik ile ilgili Türkiye’de yazılmış olan tezlerin incelenerek sistematik olarak analiz edilmesidir.

Yöntem: Çalışma 2010-2024 yılları arasında yapılan tezlerle sınırlandırılmış olup, tarama işlemi YÖK Tez veri tabanında yapılmıştır. Tezlerin incelemesi ‘liderlik yönelimleri’, ‘liderlik tarzları’, ‘liderlik algıları’, ‘liderlik özellikleri’. ‘liderlik düzeyleri’ anahtar kelimeleri ile öğrenci, öğretmen, yönetici, antrenör konu başlıkları ile ‘spor’ konu alanında yapılmıştır. Yapılan literatür taraması sonucunda 155 teze ulaşılmış olup bunlardan sporda liderlikle ilgili belirlenen konu başlıkları ve spor konu alanı ile alakalı 96 tez çalışma kapsamına alınmıştır.

Bulgular: Çalışmanın bulguları bu dönemde yapılan tezlerin yıllara göre dağılımı, örneklem grubu, tez türü, araştırma yöntemi ve birlikte çalışılan konu bazında değerlendirilmiştir.

Sonuç: Çalışma sonucunda dönemde yapılan tezlerin yıllara göre dağılımında en fazla tezin 2023 yılında yapıldığı, örneklem grubu olarak en fazla antrenörler le çalışıldığı, tez türü olarak en fazla yüksek lisans tezinin yapıldığı, araştırma metodu olarak nicel araştırma yöntemlerinden en fazla ilişkisel tarama metodunun kullanıldığı ve birlikte çalışılan konu olarak en fazla sporda liderlikle öz yeterliliğin çalışıldığı bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: Liderlik Yönelimleri, Liderlik Tarzları, Liderlik Algıları, Liderlik Özellikleri, Liderlik Düzeyleri

ABSTRACT

Leadership in Sports: A Systematic Review

Purpose: To examine and systematically analyze the theses written in Turkey related to leadership in sports.

Method: The study was limited to theses made between 2010 and 2024, and a scan was made in the Dec Thesis database. Literature review ‘leadership orientations’, ‘leadership styles’, ‘leadership perceptions’, ‘leadership characteristics’. It was made in the subject area of ‘sports’ with the subject headings of student, teacher, manager, coach with the keywords ‘leadership levels’. As a result of the scanning conducted in the COHE Thesis database, 155 theses were reached, of which 96 theses related to the identified subject areas related to leadership in sports were included in the scope of the study.

Results: The findings of the study were evaluated on the basis of the distribution of theses made during this period by year, sample group, type of thesis, research method and the topic studied together.

Conclusion: As a result of the study, it was found that the most theses were conducted in 2023, the most theses were studied with coaches as a sample group, the most master's theses were conducted as a thesis type, the most relational screening methods were used from quantitative research methods as a research method, and the most self-efficacy was studied with leadership in sports as a co-study topic.

¹ Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Karaman/TÜRKİYE
oznurakpinar@kmu.edu.tr, ORCID ID: 0000-0002-8775-8724

² Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Karaman/TÜRKİYE
selamikocak70@gmail.com, ORCID ID: 0009-0002-9049-1437

³ TC. Milli Eğitim Bakanlığı, Karaman/TÜRKİYE nurcanozcelik70@hotmail.com, ORCID ID: 0009-0005-0761-6822

Keywords: Leadership Orientations, Leadership Styles, Leadership Perceptions, Leadership Characteristics, Leadership Levels

GİRİŞ

Eski çağlardan beri liderlik popüler olan bir konudur. Bilimsel anlamda 20. Yüz yıldan beri incelenmektedir (Yukl, 2018). İnsanların gruplar halinde yaşaması, toplulukların belirli amaç etrafında toplanarak sosyalleşmesini sağlamıştır. Böylelikle ortaya çıkan topluluklar için onları yönetecek ve hedeflere ulaştıracak liderlere ihtiyaç duyulmuştur (Eren, 2014). Son yıllarda da üzerinde en çok araştırma yapılan ve tartışılan bir konu olmuştur (Işık ve Serinkan, 2020). Literatür incelendiği zaman liderlik ve yöneticilik kavramı zaman zaman birbiri ile karıştırılmaktadır. Yöneticilikten daha gelişmiş vasıfların liderde olması gerekliliği yönetim fonksiyonlarından yöneltmenin bir parçası olduğundandır. Bu bağlamda liderin iyi bir yönetici olacağı fakat yöneticinin iyi bir lider olamayacağı anlaşılmaktadır (Gürüz ve Gürel, 2009). Liderlik ortak amaç doğrultusunda etrafındakileri hedeflerini gerçekleştirmek için bir arada tutan kişidir. Lider ise önderlik yapan, yol gösteren, öngörülü kimse olarak tanımlanır (Tunçer, 2012). Liderlik bir süreçtir, bu süreç içinde bir grubu etkilemek için amaçlar ortaya konur ve gerçekleşmesi sağlanır (Stogdill, 1974). Sporda liderlik kavramı, sporun içinde yer alan antrenörler sporcular, yöneticiler ve spor eğitimi alan öğrenciler açısından çok önemlidir (Chelladurai ve Reimer, 1998). Spor endüstrisinde liderliğin önemi bilim adamları tarafından kabul görmüş bir konudur (Peachey, 2015). Özellikle sportif performansın artırılması için sporcuların uyumu, etkileşimi ve iletişimi antrenör ve yöneticiler bakımından liderliği önemli kılmaktadır (Cotterill ve Fransen, 2016). Sadece başarılı sporculara sahip olmak sporda başarılı olmak için yeterli değildir. Sporcuları yönlendirecek onlarla iletişim kurarak yeteneklerini ortaya çıkaracak liderlere ihtiyaç duyulmaktadır. Bu durum liderlik vasfı olan antrenör ve spor yöneticilerine ihtiyacı ortaya çıkarmaktadır. Belirlenen hedeflere ulaşmada sporcuları etkileme sürecinde sporcularla kurulan iletişim liderlik açısından önem arz etmektedir (Akkuş, 2014). Sporda liderlik hangi liderlik stilinin kullanımı sonucunda hedef başarıya öncülük edeceği ve verimi artıracacağı noktasında araştırma yapılan bir konu olmaya devam etmektedir. Bu bağlamda aslında yapılan çalışmalar liderlerin evrensel davranışlarını da başarılı olma ve hedefe ulaşma noktasında ortaya koymaktadır (Can, 1992).

İyi bir lider hedefe ulaşma noktasında liderlik gereksinimlerini iyi karşılayan liderdir. Bunun karşılığında spor alanında branş fark etmeksizin bireysel ya da takım sporlarında sporcunun başarıya ulaşmasında liderden beklentisi neyse onu karşılayan lider iyi bir liderdir. Sporcu grupları değişik yaş grupları, cinsiyet farklılığı ve farklı olgunluk düzeyine sahip

sahiplik durumlarında koşullar dahilinde sporcuya uygun koşulları yaratan kararları doğru alan lider başarıya ulaşır (Arslanoğlu, 2005).

Günümüz dünyasında bilimsel çalışmalara bakıldığında sporda liderliğin öneminin arttığı söylenebilir (İkizler, 2000). Spor ortamlarında takımların bütün etkinlikleri sporda liderliği gerektirdiği için sporda liderlik sporun temel bir konu alanını oluşturmaktadır (Cotterill ve Fransen, 2016).

Liderler hayatın içinde daima varlar ve var olmaya devam edeceklerdir Bu nedenle liderlik kavramı ve liderler daima her alanda var olmaya devam edeceklerdir (Tunçer, 2012). Spor liderleri aslında toplumda daima göz önünde olan ve popüler olan kişilerdir ve içinde bulundukları örgütleri etki altına alma özelliğine sahip kişilerdir (Chappelet, 2009). Bu açıdan bakıldığı zaman kişileri etkileme noktasında özellikle sporun bir araç olduğu düşünülürse spor yöneticilerinin liderlik özellikleri göz önüne çıkmaktadır (Gündoğdu ve Sunay, 2018). Bu bağlamda diğer alanlara göre spor liderliği daha fazla önem taşımaktadır. Sporcu ve lider bu durumda uzun dönem, yoğun bir iletişim ve etkileşim içinde bulunmaktalar. Bu dönem içinde farklı duygu paylaşımları liderle sporcu arasındaki bağı kuvvetlendirerek birlikte özel ve güvenli bir ortamda yaratılır (Koruç, 1995). Sporda liderliğin sporun her alanında gerekliliği düşünüldüğünde bu çalışmanın gelecekte yapılacak çalışmalara literatür açısından kolaylık sağlayacağı düşünülmektedir. Bu bağlamda çalışmanın amacı sporda liderlik ile Türkiye’de yazılmış olan tezlerin sistematik olarak incelenerek analiz edilmesidir Çalışmanın yöntemi, 2010-2024 yılları arasında yapılan tezlerin literatür taraması yapılarak incelenmesi şeklindedir. Taramalarda liderlik, liderlik yönelimleri, liderlik algıları, liderlik tarzları, liderlik özellikleri ve liderlik düzeyleri kelimeleri anahtar kelimeler olarak kullanılmış YÖK Tez verileri doğrultusunda tarama yapılmış, öğrenciler, öğretmenler, yöneticiler, antrenörler le yapılan ve spor konu alanlarındaki tezler dahil edilmiştir. Yapılan bu tarama sonucunda 155 tez çalışmasına ulaşılmış, kriterler dahilinde ilgili 96 tez çalışmanın kapsamına alınmıştır. Bu çalışmada sporda liderlik çalışmaları yıl, örneklem, tür, araştırma yöntemi, birlikte çalışılan konu olarak ele alınarak beş başlık altında incelenmiştir.

YÖNTEM

Sistematik derleme yöntemi ile yapılan bu çalışma, 2010-2024 yılları arasında yapılmış tezlerle sınırlandırılmıştır. YÖK Tez veri tabanında yapılan taramada, Literatür taraması ‘liderlik yönelimleri’, ‘liderlik tarzları’, ‘liderlik algıları’, ‘liderlik özellikleri’, ‘liderlik düzeyleri’ anahtar kelimeleri ile öğrenci, öğretmen, yönetici, antrenör konu başlıkları

ile ‘spor’ konu alanında yapılmıştır. YÖK Tez veri tabanında yapılmış olan tarama sonucuna göre 155 teze ulaşılmış olup, bu tezler arasında sporda liderlikle ilgili belirlenen kriterler dahilindeki 96 tez çalışma kapsamına alınmıştır.

BULGULAR

Tablo 1.Sporda liderlikle ilgili çalışmaların yıllara göre dağılımı

Yıl	N
2010	4
2011	1
2012	-
2013	1
2014	5
2015	2
2016	7
2017	1
2018	6
2019	13
2020	11
2021	8
2022	10
2023	15
2024	12
Toplam	96

Tablo1’e göre sporda liderlikle ilgili 2011, 2013 ve 2017 yıllarında 1, 2015 yılında 2, 2010 yılında 4, 2014 yılında 5, 2018 yılında 6, 2016 yılında 7, 2021 yılında 8, 2022 yılında10, 2020 yılında 11, 2024 yılında 12, 2019 yılında 13, 2023 yılında 15 çalışma yapılmıştır. 2012 yılında hiç çalışma yapılmamıştır. Yıl bazında bakıldığında tabloya göre 15 çalışma ile 2023 yılı en fazla çalışmanın yapıldığı yıl olarak görülmektedir.

Tablo 2. Sporda liderlikle ilgili çalışmaların örneklem grubuna göre dağılımları

Yıl	Öğrenci	Öğretmen	Yönetici	Antrenör	N
2010	-		1	3	4
2011	-		1	-	1
2012	-	-	-	-	-
2013	-	-	-	1	1
2014	-	2	1	2	5
2015	-	-	1	1	2
2016	1	-	1	5	7
2017	-	-	-	1	1
2018	2	1	-	3	6
2019	1	3	3	6	13
2020	2	3	3	3	11
2021	2	1	2	3	8
2022	5	2	1	2	10
2023	6	5	3	1	15
2024	3	7	1	1	12
Toplam	22	24	18	32	96

Tablo 2’ye göre sporda liderlikle ilgili yapılmış olan çalışmaların örneklem gruplarına göre dağılımları, öğrenciler ile 22, öğretmenler ile 24, yöneticiler ile 18, antrenörler ile 32 çalışma olarak görülmektedir. 32 çalışma ile en fazla çalışılan örneklem grubunun antrenörler olduğu görülmektedir.

Tablo 3. Sporda liderlik ile ilgili tezlerin türlerine göre dağılımı

Yıl	Yüksek Lisans	Doktora	N
2010	3	1	4
2011	-	1	1
2012	-	-	-
2013	-	1	1
2014	4	1	5
2015	1	1	2
2016	6	1	7
2017	1	-	1
2018	5	1	6
2019	11	2	13
2020	11	-	11
2021	6	2	8
2022	7	3	10
2023	14	1	15
2024	11	1	12
Toplam	80	16	96

Tablo 3’te sporda liderlik ile yapılan çalışmalar türlerine göre incelenmiş, bu doğrultuda 16 doktora ve 80 yüksek lisans tezinin yapıldığı görülmüştür. Tabloya göre en fazla yüksek lisans tezi yapılmıştır. Tabloya göre konuyla ilgili yapılan en fazla tezin 15 tez ile 2023 yılında yapıldığı, 2017 ve 2020 yılında yapılan tezlerin tamamının yüksek lisans, 2011 ve 2013 yıllarında yapılan tezlerin tamamının doktora tezi olduğu görülmüştür. Tabloya göre 2012 yılında konu ile alakalı hiç tez yapılmamıştır.

Tablo 4. Sporda liderlik ile ilgili yapılan tezlerin araştırma yöntemlerine göre dağılımı

Yöntem	N
İlişkisel Tarama	47
Genel Tarama	24
Betimsel Tarama	17
Karma Yöntem	1
Araştırma Modeli	5
Nedensel Karşılaştırma	2
Toplam	96

Tablo 4’e göre sporda liderlik ile yapılmış olan tezlerin araştırma metotları incelendiğinde en çok kullanılan araştırma metodunun 47 çalışma ile ilişkisel tarama metodu olduğu saptanmıştır. Bunu 24 çalışmayla genel tarama metodu, 17 çalışmayla betimsel tarama metodu ve 5 çalışmayla araştırma modeli metodu takip etmiştir. Çalışmada 1 çalışmayla karma metot, 2 çalışma ile nedensel karşılaştırma metodunun kullanıldığı görülmüştür.

Tablo 5. Yıllara Göre Araştırma Yöntem Tablosu

Yıllar	İlişkisel Tarama	Genel Tarama	Betimsel Tarama	Karma Yöntem	Araştırma Modeli	Nedensel Karşılaştırma	N
2010	2	1	1	-	-	-	4
2011	-	-	-	-	-	1	1
2012	-	-	-	-	-	-	-
2013	1	-	-	-	-	-	1
2014	2	1	2	-	-	-	5
2015	-	1	-	-	1	-	2
2016	1	4	1	-	1	-	7
2017	-	1	-	-	-	-	1
2018	2	3	1	-	-	-	6
2019	6	3	4	-	-	-	13
2020	8	2	1	-	-	-	11
2021	1	4	2	-	1	-	8
2022	6	1	1	1	-	1	10
2023	11	2	2	-	-	-	15
2024	8	2	2	-	-	-	12
Toplam	48	25	17	1	3	2	96

Tablo 5 incelendiğinde yıllara göre araştırma metotları incelendiğinde 2023 yılında 11 çalışmada kullanılmış olan ilişkisel tarama metodunun en fazla kullanılan yöntem olduğu görülmektedir. Sırasıyla 2020 ve 2024 yıllarında 8, 2019 ve 2022 yıllarında 6, 2010, 2014, 2018, yıllarında 2 ve 2013, 2016, 2021 yıllarında 1 çalışmada ilişkisel tarama yönteminin kullanıldığı görülmektedir.

Tablo 6. Sporda liderlik ile birlikte çalışılan konuların dağılımı

Konu	N	Konu	N
Öz Yeterlilik	9	Toplumsal Cinsiyet	1
Empatik Eğilim	5	Kaygı	1
Örgütsel Adalet	4	Öğretmen Yeterliliği	1
İletişim Becerileri	3	Akademik Motivasyon	1
Özgüven Davranışları	2	Takım Uyumu	1
Başarı Motivasyonu	2	Karar Verme	1
Örgüt İklimi	2	Kariyer Planlama	1
İş Doyumu	2	Örgütsel Özdeşleşme	1
Sınıf Yönetim Davranışları	2	İnovasyonel Yaklaşım	1
Kişilik Özellikleri	2	Spor Karakterleri	1
Örgütsel Bağlılık	2	Psikolojik Dayanıklılık	1
Motivasyon	2	Örgütsel Strateji	1
Girişimcilik	2	Etkili İletişim	1
Mobing	1	Eleştirel Düşünme	1
Çatışma Yönetimi	1	Sporun Yaygınlaştırılması	1
Cinsiyet	1	İşten Ayrılma Niyeti	1
Çalışan Performansı	1	Kriz Yönetimi	1
Yönetimsel Yetkinlik	1	Tükenmişlik	1
Yaratıcılık	1	Problem Çözme	1
Antrenör Davranışı	1	Sportmen Davranış	1
Pedagojik Yeterlilik	1	Özgünlük	1

Tablo 6'ya göre sporda liderlik ile beraber yapılan çalışmaların konulara göre dağılımlarına bakıldığında en fazla çalışılmış konunun 9 çalışmayla öz yeterlilik olduğu

görülmektedir. Bunu empatik eğilim 5, örgütsel adalet 4, iletişim becerileri 3, özgüven davranışları, başarı motivasyonu, örgüt iklimi, iş doyumu, sınıf yönetim davranışları, kişilik özellikleri, örgütsel bağlılık, motivasyon, girişimcilik konuları ise 2 çalışmayla takip etmektedir.

Tablo 7. Sporda Liderlik ile İlgili Öğrencilerle Yapılan Çalışmaların Çalıştıkları Konularla Negatif ve Pozitif Korelasyonları

Yıl	Yazar	Çalışılan Konular	Negatif	Pozitif
2016	Recep Aydın	Liderlik		
2018	Abdul Gafur Kara	Girişimcilik Eğilimi-Liderlik Özellikleri		Girişimcilik Eğilimi
2018	Hakan Tor	Liderlik Özellikleri		
2019	Çimen Bakır	Empatik Eğilim-Liderlik Davranışları		Empatik Eğilim
2020	Ahmet Düzgüncü	Liderlik Tarzları		
2020	Hasan Kurtyemez	Liderlik Özellikleri-Başarı Yönelimleri		Başarı Yönelimleri
2021	Reha Bozgüney	Liderlik -Özgünlük		Özgünlük
2021	Ali Erman Aşar	Liderlik Tarzları		
2022	Erdal Alaca	Liderlik Yönelimleri-Özgüven Davranışları		Özgüven
2022	Güral Güngör	Liderlik Davranışları-Toplumsal Cinsiyet	Toplumsal Cinsiyet	
2022	Günseli Tekinbay	Liderlik Becerileri -Kaygı Düzeyleri	Kaygı	
2022	Onur Sarı	Liderlik Düzeyleri-Girişimcilik		Girişimcilik
2022	Selim Akman	Liderlik Davranışları-Akademik Motivasyon		Akademik Motivasyon
2023	Batuhan Ordu	Rekreasyonel Liderlik		
2023	Merve Tuncel Boyacı	Liderlik Düzeyleri- Empati Düzeyleri		Empati
2023	Hasan Hüseyin Boşnak	Liderlik Yönelimleri-Özgüven		Özgüven
2023	Erkan Doğan	Liderlik Özellikleri		
2023	Tolgahan Yolcu	Liderlik Özellikleri-Akademik Öz Yeterlilik		Akademik Öz Yeterlilik
2023	Bahar Pürlüpnar	Liderlik-Öz Yeterlilik		Öz Yeterlilik
2024	Burcu Sarıkaya	Liderlik Özellikleri-Kariyer Planlama		Kariyer
2024	İbrahim Gençgör	Liderlik Düzeyleri-Etkili İletişim Becerileri		Etkili iletişim
2024	Sena Han	Liderlik Yönelimleri-Kişilik Özellikleri-Cinsiyet Roller		

Tablo 7’de Sporda liderlikle, girişimcilik, empatik eğilim, başarı yönelimleri, özgünlük, özgüven, akademik motivasyon, empati, akademik öz yeterlilik, öz yeterlilik, kariyer, etkili iletişim konuları ile pozitif yönde, toplumsal cinsiyet ve kaygı konularında negatif ilişki olduğu tespit edilmiştir (Kara, 2018; Bakır, 2019; Kurtyemez, 2020; Bozgüney, 2021; Alaca, 2022; Sarı, 2022; Akman, 2022; Güngör, 2022; Tekinbay, 2022; Boyacı, 2023; Boşnak, 2023; Yolcu, 2023; Pürlüpnar, 2023; Sarıkaya, 2024; Gençgör, 2024).

Beden eğitimi ve spor yüksekokullarında eğitim gören bireysel ve takım sporlarıyla uğraşan öğrencilerin liderlik özelliklerinin karşılaştırılması ile ilgili çalışmada anlamlı bir farklılık bulunamamıştır (Aydın, 2016).

Beden eğitimi ve spor bölümü ile eğitim fakültesi öğrencilerinin liderlik özelliklerinin incelendiği çalışmada eğitim fakültesi öğrencilerinin liderlik özelliklerinin beden eğitimi ve spor bölümü öğrencilerinden daha yüksek olduğu sonucu bulunmuştur (Tor, 2018).

Beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencilerinin liderlik tarzlarının incelendiği bir çalışmada insan kaynaklı liderlik ile sadece cinsiyet arasında anlamlı farklılık bulunurken, benzer bir çalışmada liderlik davranışları ile sadece bölümler arasında anlamlı farklılık bulunmuştur (Düzgünce, 2020; Aşar, 2021).

Rekreasyon bölümünde öğrenim gören öğrencilerin rekreasyonel liderlik davranışlarının anlamlı olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Ordu, 2023).

Spor yöneticiliği ve kamu yönetimi bölümü öğrencilerinin liderlik özelliklerinin incelendiği çalışmada spor yöneticiliği öğrencilerinin sembolik liderlik eğilimleri kamu yönetimi bölümü öğrencilerinden daha yüksek çıkmıştır (Doğan, 2023).

Öğrencilerin liderlik yönelimlerinin yordayıcısı olarak kişilik özellikleri ve cinsiyet rollerinin incelendiği çalışmada, spor yöneticiliği öğrencilerinin liderlik yönelimleri, toplumsal cinsiyet ve kişilik özellikleri arasında ilişki bulunmuştur. Ayrıca liderlik yönelimlerinin kişilik özellikleri ve toplumsal cinsiyet rollerini yordadığı sonucuna ulaşılmıştır (Han, 2024).

Tablo 8. Sporda Liderlik ile İlgili Öğretmenlerle Yapılan Çalışmaların Çalıştıkları Konularla Negatif ve Pozitif Korelasyonları

Yıl	Yazar	Tez Başlığı	Negatif	Pozitif
2014	Okan Burçak Çelik	Liderlik Stilleri-Sınıf Yönetimi	Sınıf Yönetimi	
2014	Hüseyin Çiçek	Örgütsel Adalet-Etik Liderlik		Örgütsel Adalet
2018	Nurgül Öz	Liderlik Davranışları-İletişim Becerileri		İletişim Becerileri
2019	İkram Ayten	Liderlik Algıları-Liderlik Özellikleri	Liderlik Algıları Liderlik Özellikleri	
2019	Birgül İskender	Liderlik-Öğretmen Yeterlilik		Öğretmen Yeterlilik
2019	Ebru Tozkar	Liderlik Gücü Algısı-Başarı Motivasyonu Takım Uyumu		Başarı Motivasyon
2020	Yalçın İlgörmüş	Liderlik-Karar Verme		Karar Verme
2020	Alper Tanrıkuulu	Ruhsal Liderlik-Örgütsel Bağlılık		Örgütsel Bağlılık
2020	Gizem Kaplan	Örgüt İklimi-Örgütsel Özdeşleşme-Algılanan Liderlik		Örgüt İklimi Örgütsel Özdeşleşme
2021	Abdurrahman Topal	Liderlik Tipleri-İnovasyonel Yaklaşım		İnovasyonel Yaklaşım

2022	Adem Bektaş	Liderlik Stilleri-Spor Karakterleri	Spor Karakterleri	
2022	Akın Bilgin	Liderlik Davranışları-Kişilik Özellikleri		Kişilik Özellikleri
2023	Kemal Ertan	Liderlik Yönelimleri		
2023	Hilmi Mert Kurt	Liderlik Yönelimleri -Psikolojik Dayanıklılık		
2023	Necla Ezgi Müftüoğlu	Liderlik Tarzları-Örgütsel İklim-Örgütsel Stres	Örgütsel İklim	Örgütsel Stres
2023	Gizem Nazlı Savtekin	Liderlik Düzeyleri-Sosyal Öz yeterlilikleri		Sosyal Öz Yeterlilik
2023	Samet Can Türk	Liderlik Yönelimleri-Empatik Eğilimleri		Empatik Eğilim
2024	Enes Şekerözü	Empatik Eğilimleri-Liderlik Yönelimleri	Empatik Eğilim	
2024	Ömer Yıldız	Öğretimsel Liderlik-Öğretmen Öz Yeterlilik		Öğretmen Öz Yeterlilik
2024	Hilal Doğan	Liderlik Yönelimleri-Kişilerarası Öz Yeterlilik		Kişilerarası Öz Yeterlilik
2024	Tayfun Altınay	Liderlik Stilleri-Sınıf Yönetim Davranışları		Sınıf Yönetimi Davranışları
2024	Abdurrahman Çeliker	Liderlik Stilleri-Çatışma Yönetimi	Çatışma Yönetimi	
2024	Selis Köse	Yıkıcı Liderlik		
2024	Mustafa Recep Arslaner	Liderlik Yönelimleri		

Tablo 8’de Sporda liderlikle, örgütsel adalet, iletişim becerileri, öğretmen öz yeterlilikleri, motivasyon, karar verme, örgütsel bağlılık, örgütsel özdeşleşme, örgüt iklimi, inovasyonel yaklaşım, spor karakterleri, kişilik özellikleri, sosyal öz yeterlilik, örgütsel stres, empatik eğilim, öğretmen öz yeterliliği, kişilerarası öz yeterlilik ve sınıf yönetim davranışları konuları ile pozitif yönde, ilişki bulunmuştur (Çiçek, 2014; Öz, 2018; İskender, 2019; Tozkar, 2019; İlgörmüş, 2020; Tanrıku, 2020; Kaplan, 2020; Topal, 2021; Bilgin, 2022; Müftüoğlu, 2023; Savtekin, 2023; Türk, 2023; Yıldız, 2024; Doğan, 2024; Altınay, 2024). Sınıf yönetimi, liderlik algıları, liderlik özellikleri, spor karakterleri, empatik eğilim, örgütsel iklim ve çatışma yönetimi konularında negatif ilişki olduğu tespit edilmiştir (Çelik, 2014; Ayten, 2019; Bektaş, 2022; Müftüoğlu, 2023; Şekerözü, 2024; Çeliker, 2024).

Beden eğitimi öğretmenlerinin liderlik yönelimlerinin incelendiği çalışmada Doğu Anadolu bölgesindeki erkek beden eğitimi öğretmenlerinin kadın öğretmenlere göre liderlik yönelimlerinin daha yüksek olduğu belirlenmiştir (Ertan, 2023).

Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin psikolojik dayanıklılık ile çok yönlü liderlik düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur (Kurt, 2023).

Beden eğitimi öğretmenleri üzerinde yıkıcı liderlik ölçek geliştirme çalışması yapılmıştır (Köse, 2024).

Beden eğitimi öğretmenleri ile antrenörlerin liderlik yönelimleri arasında, idarecilik yapma değişkenine göre politik liderlik, insan kaynaklı liderlik, karizmatik liderlik ve yapısal liderlik değerleri arasında istatistiksel açıdan anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir (Arslaner, 2024).

Tablo 9. Sporda Liderlik ile İlgili Yöneticilerle Yapılan Çalışmaların Çalıştıkları Konularla Negatif ve Pozitif Korelasyonları

Yıl	Yazar	Tez Başlığı	Negatif	Pozitif
2010	Murat Kul	Liderlik Stilleri-Yıldırma Yaşama-Örgütsel Bağlılık-İş Doymu	Yıldırma Yaşama	Örgütsel Bağlılık
2011	Gökhan Acar	Etik Liderlik Davranışları-Örgütsel Adalet-Motivasyon	Motivasyon	Örgütsel Adalet
2014	Ferhat Gündoğdu	Liderlik Stilleri-Sporun Yaygınlaştırılması		Sporun Yaygınlaştırılması
2015	Betül Altınok	Hizmetkar Liderlik		
2016	İsa Çiftçi	Liderlik Stilleri		
2019	Hakan Gözcü	Liderlik Tarzları-Çalışan Performansı		Çalışan Performansı
2019	Ömür Fatih Karakullukçu	Öz liderlik-Öz Yeterlilik-Yönetimsel Yetkinlik-Kariyer Tatmini	Öz Yeterlilik	
2020	Kaan Karakuş	Stratejik Liderlik-İş Doymu		İş Doymu
2020	Onur Güzelyurt	Toksik Liderlik-İşten Ayrılma Niyeti		İşten Ayrılma Niyeti
2020	Yunus Erdoğan	Etik Liderlik-Örgütsel Adalet		Örgütsel Adalet
2021	Yusuf Taze	Liderlik davranışları-İletişim Becerileri		İletişim Becerileri
2021	Ahmet Uslu	Liderlik Boyutları		
2022	Mehmet Sait Teke	Liderlik Becerileri-Kriz Yönetimi		Kriz Yönetimi
2023	Şenay Şule Yurtdaş	Liderlik Yönelimleri-Örgütsel Miyopi	Politik ve Sembolik Liderlik	Yapısal Liderlik
2023	Suat Modoğlu	Otantik Liderlik-İş Tatmini		İş Tatmini
2023	Ebru Barut	Liderlik Tarzları-Kriz Yönetimi		Kriz Yönetimi
2024	Mardin Tahseen Abdulrahman	Otantik Liderlik-Babacan Liderlik		

Tablo 9’da Sporda liderlikle, örgütsel bağlılık, örgütsel adalet, sporun yaygınlaştırılması, çalışan performansı, iş doymu, işten ayrılma niyeti, iletişim becerileri, kriz yönetimi, örgütsel miyopi, (yapısal liderlik) ile iş tatmini konularında pozitif yönde, ilişki bulunmuştur (Kul, 2010; Acar, 2011; Gündoğdu, 2014; Gözcü, 2019; Karakuş, 2020; Güzelyurt, 2020; Erdoğan, 2020; Taze, 2021; Teke, 2022; Yurtdaş, 2023; Modoğlu, 2023; Barut, 2023). Yıldırma, motivasyon, öz yeterlilik ve miyopi (politik ve sembolik liderlik) konularında negatif ilişki olduğu tespit edilmiştir (Kul, 2010; Acar, 2011; Karakullukçu, 2019; Yurtdaş, 2023).

Spor yöneticilerinin hizmetkâr liderlik davranışlarının araştırılması konulu çalışmada değerlendirilen yöneticilerin hizmetkâr liderlik davranışlarını gözler önüne serdiği düşünülmektedir (Altınok, 2015).

Spor yöneticilerinin liderlik stillerinin incelendiği çalışmada Fırat Üniversitesi idari çalışanlarının gözünde Spor Bilimleri Fakültesi Dekanı en fazla ödüle bağlı liderlik gösterirken, akademik personelin gözünde serbestlik tanıyan liderlik biçimini göstermektedir. Gençlik hizmetleri ve spor il müdürlüğü çalışanlarına göre müdürleri dönüşümcü, sürdürümcü ve serbestlik tanıyan liderlik biçimlerini gösterirken, antrenörlerin gözünde ise en fazla karizmatik liderlik eğilimi göstermektedir. Kulüplerde çalışan antrenörlere göre, yöneticileri dönüşümcü, sürdürümcü ve serbestlik tanıyan liderlik eğilimi göstermektedir (Çiftçi, 2016).

Spor yöneticilerinin liderlik boyutlarının araştırıldığı bir çalışmada spor yöneticilerinin öz liderlik ölçeği sonuçlarının yüksek olduğu görülmüştür (Uslu, 2021).

Kuzey Irak Türk bölgesinde görev yapan kamu ve özel sektör spor yöneticilerinin otantik ve babacan liderliklerinin incelendiği çalışmada, Irak'ta bulunan kamu ve özel spor tesislerinde çalışan personellerin liderlerinden algıladıkları babacan ve otantik liderlik düzeylerinin kamu spor tesislerinde çalışanlarda daha yüksek olduğu; ayrıca babacan liderlik algısının çalışma yılı ve aynı yönetici ile uzun yıllar çalışmaktan da olumlu etkilendiği söylenebilir (Abdulrahman, 2024).

Tablo 10. Sporda Liderlikle İlgili Antrenörlerle Yapılan Çalışmaların Birlikte Çalıştıkları Konularla Negatif ve Pozitif Korelasyonları

Yıl	Yazar	Tez Başlığı	Negatif	Pozitif
2010	Veysel Temel	Liderlik Tarzları		
2010	Oğuz Toklu	Liderlik Özellikleri-Öz Yeterlilik	Öz Yeterlilik	
2010	Arif Özseri	Liderlik Tarzları		
2013	İhsan Sarı	Liderlik Davranışları-Öz Yeterlilik-Motivasyon		Öz yeterlilik
2014	Savaş Akkuş	Liderlik Özellikleri-Sporcu Düşünceleri		
2014	Zekariya Bektaş	Liderlik Davranışları		
2015	Hakan Aslan	Liderlik Davranış-Eleştirel Düşünme		
2016	Erkan Güven	Liderlik Tarzları		
2016	Muammer Canbaz	Liderlik-Yaratıcılık-Tükenmişlik		
2016	Mehmet Bilgin Karademir	Liderlik Davranışları-Başarı Motivasyonu		Başarı Motivasyonu
2016	Abdullah Bensiz	Liderlik Özellikleri		
2016	Kayhan Serin	Liderlik Tarzları		
2017	Didem Kandemir	Liderlik Tarzları		
2018	Ali İlhan Barut	Liderlik Davranışları-Antrenörlük Davranışları		
2018	Melek Bayındır	Liderlik Özellikleri-Empati Düzeyleri		Empati Düzeyleri
2018	Yunus Kak	Liderlik Tarzları		
2019	Mustafa Paydaş	Liderlik Tarzları-Problem Çözme Becerisi		
2019	Adem Özalp	Liderlik Tarzları		

2019	Berkay Mazhar Balcı	Liderlik Davranışları	
2019	Hüseyin Özdemir	Liderlik Davranışları-Öz Yeterlilik	
2019	Yalçın İnanlı	Liderlik Tarzları	
2019	Yasin Çetintaş	Liderlik Yönelimleri	
2019	Selim Mazlum	Liderlik Stilleri -Yönetim	Yönetim
2020	Sercan Yıldız	Liderlik Özellikleri	
2020	Enes Özdemir	Liderlik Özellikleri-Öz Yeterlilik	Öz Yeterlilik
2020	Adem Koç	Liderlik Tarzları-İletişim Becerileri	
2021	Erdal Bitik	Liderlik Davranışları	
2021	Abdurrahman Akgün	Liderlik Tarzları	
2021	Nisanur Canikli	Liderlik Seviyeleri-Pedagojik Yeterlilikleri	
2022	Murat Saraçoğlu	Liderlik Yönelimleri-Sportmenlik Davranış	Sportmen Davranış
2022	Öznur Ayık	Dönüşümcü Liderlik-İş Tatmini	İş Tatmini
2023	Barış Karahan	Liderlik Özellikleri	
2024	Eva Tataroğlu	Liderlik Özellikleri	

Tablo 10’da Sporda liderlikle, öz yeterlilik, başarı motivasyonu, empati, yönetim, sportmenlik davranışları ve iş tatmini arasında pozitif yönde, ilişki bulunmuştur (Sarı, 2013; Karademir, 2016; Bayındır, 2018; Mazlum, 2019; Özdemir, 2020; Saraçoğlu, 2022; Ayık, 2022). Sporda liderlikle öz yeterlilik arasında negatif ilişki olduğu tespit edilmiştir (Toklu, 2010).

Antrenörlerin liderlik tarzları birlikte çalıştıkları sporcuların özelliklerine ve diğer dış etkenlere göre farklılaşmaktadır (Temel, 2010).

Araştırmaya katılan antrenörlerin lider antrenörlük tarzını, diğer antrenörlük tarzlarına göre anlamlı düzeyde kabul ettikleri görülmüştür (Özsarı, 2010).

Antrenörlerin eğitim, öğretime önem veren bir liderlik tarzını benimsedikleri, ayrıca sporcular antrenörlerinin demokratik bir yapıda olduğunu savunurlarken, antrenörler liderlik algısının yeterince demokratik olmadığını düşünmektedirler (Akkuş, 2014).

Antrenörlerin liderlik tutumlarını yaş, meslekteki görev süresi, eğitim ve antrenörlük pozisyonu gibi değişkenlerin etkilediği ortaya çıkmıştır (Bektaş, 2014).

Otokratik ve demokratik antrenörlerde erkek antrenörler kadınlardan, bireysel spor branşı olanların takım sporuyla uğraşanlardan eleştirel düşünme eğilimleri daha yüksek bulunmuştur (Aslan, 2015).

Futbolcularda yapılan bir araştırmada, futbol antrenörlerinin en fazla demokratik liderlik ve vizyoner liderlik tarzlarına sahip oldukları bulunmuştur (Güven, 2016).

Taekwondo antrenörlerinin eğitim seviyesi yükseldikçe liderlik düzeylerinde artış olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Canbaz,2016).

Yapılan araştırmada araştırma grubunda yer alan antrenörlerin liderlik davranışları ile ilgili olarak puan ortalamalarının düşük olduğu görülmektedir (Bensiz, 2016).

Boks antrenörlerinin sadece demokratik liderlik davranışlarında, antrenörlük kademeleri, antrenörlük tecrübeleri ve yaşları açısından anlamlı bir fark bulunmuştur (Serin, 2016).

Bireysel spor dallarındaki antrenörlerin otokratik davranış sergileyen liderlik tarzlarına sahip oldukları sonucuna ulaşılmıştır (Kandemir, 2017).

Antrenörlerin liderlik davranışı ve antrenör davranışları arasında ilişki olup farklı alt boyutları arasında da anlamlı farklılıklar saptanmıştır (Barut, 2018).

Araştırma sonucunda demokratik ve pozitif geribildirim arasında anlamlı farklılaşma olduğu görülmüştür (Kak, 2018).

Liderlik düzeyi ile problem çözme arasında anlamlı bir ilişkinin olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Paydaş, 2019).

Futbol antrenörlerinin sporda liderlik ve yaş değişkeni arasında anlamlı fark görülmüştür (Özalp, 2019).

Takım sporu yapan sporculara göre antrenörlerin liderlik davranışlarının sadece cinsiyet, spor yaptıkları süre ve aylık gelir düzeylerinde anlamlı farklılıklar bulunmuştur (Balcı, 2019).

Halkoyunları antrenörlerinin antrenör liderlik özelliklerinin sportif öz yeterlik algısının anlamlı olmadığı bulunmuştur (Özdemir, 2019).

Yapılan çalışmada yaş değişkeni ile ekonomik durum ile liderlik tarzları arasında anlamlı ilişki bulunmuştur (İnanlı, 2019).

Karate antrenörlerinin liderlik yönelimlerinin yaş, cinsiyet, eğitim durumu ve antrenörlük kademeleri değişkenleri arasında ilişki olduğu görülmüştür (Çetintaş, 2019).

Futbol antrenörlerinin demografik özellikleri ile liderlik özellikleri arasında anlamlı ilişki bulunmuştur (Yıldız, 2020).

Boks antrenörlerinin iletişim becerileri ve liderlik tarzları arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır (Koç, 2020).

Yüzme antrenörlerinin, demografik özelliklerden yaş, medeni durum, eğitim durumu, mesleki tecrübe ve kurumlarındaki çalışma süresi özellikleri ile liderlik davranışları arasında anlamlı ilişkiler bulunmuştur (Bitik, 2021).

Sporda liderlik ölçeği alt boyutlarıyla aylık gelir, ikamet edilen yer, medeni durum, il değişkeni, spor yapma yılı ve spora ayrılan zaman değişkenleri arasında anlamlı ilişki bulunmuştur (Akgün, 2021).

Antrenör kademeleri ve cinsiyet değişkenleri ile liderlik ve antrenör pedagojik yeterliliğin bazı alt boyutlarında anlamlı farklılıklar bulunmuştur (Canikli, 2021).

Bireysel ve takım sporu antrenörlerinin otokratik davranış hariç olmak üzere diğer liderlik tarzları arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur (Karahan, 2023).

Güreş antrenörlerinin demokratik lider ve eğitim tipi lider boyutlarına göre sporcu algısı ve antrenörün gerçek davranışı arasında ilişki bulunmuştur (Tataroğlu, 2024).

SONUÇ ve ÖNERİLER

Sporda liderlikle ilgili yapılan tez çalışmalarında yıl bazında bakıldığında en çok çalışmanın 15 çalışma ile 2023 yılında yapılmış olduğu görülmektedir. Bu çalışmaları sırasıyla 2019 yılında 13 çalışma, 2024 yılında 12 çalışma, 2020 yılında 11 çalışma ve 2022 yılında 10 çalışma takip etmiştir. Sporda liderlik alanında 2012 yılında aranan kriterlere uygun hiç çalışmanın yapılmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Çalışmanın diğer bir sonucunda, sporda liderlikle ilgili yapılan tezlerde örneklem gruplarına bakılmış, en fazla 32 çalışma ile antrenörlere yapıldığı görülmüştür. Bu örneklem grubunu sırasıyla 24 çalışma ile öğretmenler, 22 çalışmayla öğrenciler ve 18 çalışmayla yöneticiler üzerinde yapıldığı sonucuna ulaşılmıştır.

Sporda liderlikle ilgili yapılan tezlerin türlerine göre dağılımlarına bakıldığında, kriterlere uygun tezlerin 80 tanesinin yüksek lisans, 16 tanesinin doktora tezi olduğu görülmektedir.

Araştırmanın bir diğer sonucu olarak sporda liderlik alanında yapılan tezlerin araştırma yöntemlerine bakılmış en fazla kullanılan yöntemin ilişkisel tarama yöntemi olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu yöntemleri sırasıyla genel tarama ve betimsel tarama takip etmiştir. Aranılan kriterler dahilinde sadece bir çalışmada karma yöntemin kullanıldığı sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırmada yıllara göre araştırma yöntemlerinin dağılımları incelendiğinde en fazla kullanılan ilişkisel tarama yönteminin 2023 yılında yapıldığı görülmektedir. Sırasıyla 2020 ve 2024 yıllarında 8, 2019 ve 2022 yıllarında 6, 2010, 2014, 2018, yıllarında 2 ve 2013, 2016, 2021 yıllarında 1 çalışmada ilişkisel tarama yönteminin kullanıldığı sonucuna ulaşılmıştır.

Çalışmanın bir diğer sonucu olan sporda liderlik ile beraber yapılan çalışmalar ile çalışılan konulara göre incelendiğinde en fazla birlikte çalışılan konunun 9 çalışmayla öz yeterlilik olduğu görülmektedir. Bunu empatik eğilim 5, örgütsel adalet 4, iletişim becerileri 3, özgüven davranışları, başarı motivasyonu, örgüt iklimi, iş doyumu, sınıf yönetim davranışları, kişilik özellikleri, örgütsel bağlılık, motivasyon, girişimcilik 2 çalışmayla takip ettiği sonucu bulunmuştur.

Araştırmada son olarak sporda liderlikle ilgili öğrenci, öğretmen, yönetici ve antrenörlerle ilgili yapılan çalışmaların birlikte çalışılan konuların korelasyonlarına bakılmış, öğrencilerle yapılan çalışmaların birlikte çalışılan konuların pozitif ve negatif korelasyonlarında girişimcilik, empatik eğilim, başarı yönelimleri, özgünlük, özgüven, akademik motivasyon, empati, akademik öz yeterlilik, öz yeterlilik, kariyer, etkili iletişim konuları ile pozitif yönde, toplumsal cinsiyet ve kaygı konularında negatif ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Öğretmenlerle yapılan çalışmalarda, örgütsel adalet, iletişim becerileri, öğretmen öz yeterlilikleri, motivasyon, karar verme, örgütsel bağlılık, örgütsel özdeşleşme, örgüt iklimi, inovasyonel yaklaşım, spor karakterleri, kişilik özellikleri, sosyal öz yeterlilik, örgütsel stres, empatik eğilim, öğretmen öz yeterliliği, kişilerarası öz yeterlilik ve sınıf yönetim davranışları konuları ile pozitif yönde, ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Yöneticilerle yapılan çalışmalarda, örgütsel bağlılık, örgütsel adalet, sporun yaygınlaştırılması, çalışan performansı, iş doyumu, işten ayrılma niyeti, iletişim becerileri, kriz yönetimi, örgütsel miyopi, (yapısal liderlik) ile iş tatmini konularında pozitif yönde, ilişki bulunmuştur. Antrenörlerle yapılan çalışmalarda öz yeterlilik, başarı motivasyonu, empati, yönetim, sportmenlik davranışları ve iş tatmini arasında pozitif yönde, ilişki bulunmuştur.

Öneriler

Araştırmada 2010-2024 yılları arasında sporda liderlikle ilgili öğretmen, öğrenci, yönetici ve antrenörlerle yapılan tezler spor konu alanında incelenmiş en fazla antrenörlerle çalışma yapıldığı sonucuna ulaşılmıştır. Gelecekte sportif performansın artırılması göz önünde tutularak liderlikle ilgili yapılacak çalışmaların psikoloji ve eğitim konu alanlarında, sporcu ve sporun içinde yer alan farklı örneklem gruplarında yapılması önerilebilir. Sporun gelişmesi, sportif başarının artırılması ve sporcuların psikolojik olarak olumsuzluklardan uzaklaşması adına, sporcularda psikososyal alandaki çalışılmamış konuların liderlikle birlikte çalışılması gelecekte daha iyi sporcu yetiştirilmesine ve sporun yönetimine katkı sağlayacağı düşünülebilir. Çalışmanın bu alanda literatürde eksik kalan bölümleri ortaya çıkaracağı ve yapılacak olan bilimsel çalışmalara örnek teşkil edeceği düşünülmektedir.

KAYNAKLAR

- Abdulrahman, M. T. (2024). Kuzey Irak Türk bölgesinde görev yapan kamu ve özel sektör spor yöneticilerinin otantik ve babacan liderliklerinin değerlendirilmesi. Doktora Tezi. Selçuk Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Acar, G. (2011). Okul yöneticilerinin etik liderlik davranışlarının beden eğitimi öğretmenlerinin örgütsel adalet ve motivasyon düzeyleriyle ilişkisi. Doktora Tezi. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri, Enstitüsü, Ankara.
- Akgün, A. (2021). Futbol antrenörlerinin liderlik tarzlarının bazı değişkenler açısından değerlendirilmesi. Yüksek Lisans Tezi, Kafkas Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Kars.
- Akkuş, S. (2014). Erkekler birinci voleybol liginde yer alan takımların antrenörlerinin liderlik özellikleri ile sporcuların bu konudaki düşüncelerinin karşılaştırılması. Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Akman, S. (2022). Spor yöneticiliği öğrencilerinin öz liderlik davranışları ile akademik motivasyonlarının değerlendirilmesi: İstanbul örneği. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Gelişim Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul.
- Alaca, E. (2022). Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü öğrencileri ile Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Bölümü öğrencilerinin liderlik yönelimleri ve özgüven davranışlarının karşılaştırılması. Yüksek Lisans Tezi. Giresun Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Giresun.
- Altınok, B. (2015). Spor yöneticilerinin hizmetkâr liderlik davranışlarının araştırılması. Doktora Tezi. Dumlupınar Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Kütahya.
- Altunay, T. (2024). Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin kullandıkları liderlik stillerinin sınıf yönetimi davranışlarına olan etkilerinin incelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Fırat Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Elazığ.
- Arslaner, M. R. (2024). Beden eğitimi ve spor öğretmenleri ile antrenörlerin liderlik yönelimlerinin incelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Kahraman Maraş.
- Arslanoğlu, K. (2005). Futbolun Psikiyatrisi Sporun Psikolojisi ve Psikiyatrisim 2. Basım. İstanbul: İthaki yayınları

- Aslan, H. (2015). Antrenörlerin liderlik davranış tiplerine göre eleştirel düşünme eğilimlerinin incelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Erciyes Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Kayseri.
- Aşar, A. E. (2021). Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin liderlik tarzlarının incelenmesi Yüksek Lisans Tezi. Akdeniz Üniversitesi, Sosyal Bilimleri Enstitüsü, Antalya.
- Aydın, R. (2016). Beden eğitimi ve spor yüksekokullarında eğitim gören bireysel ve takım sporlarıyla uğraşan öğrencilerin liderlik özelliklerinin karşılaştırılması Yüksek Lisans Tezi. Bartın Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bartın.
- Ayık, Ö. (2022). Dönüşümcü liderlik ve iş tatmini ilişkisinin incelenmesi: Marmara bölgesi Gençlik ve Spor il ve ilçe müdürlüklerinde görevli antrenörlere yönelik bir uygulama. Doktora Tezi. Marmara Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Ayten, İ. (2019). Okul sporlarında antrenör olarak yer alan beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin liderlik algıları ile liderlik özellikleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Batman Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Batman.
- Bakır, Ç. (2019). Fırat Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin empatik eğilimlerinin sporda tercih ettikleri liderlik davranışlarıyla karşılaştırılması. Yüksek Lisans Tezi. Fırat Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Elazığ.
- Balcı, B. M. (2019). Takım sporcularının algılarına göre antrenörlerin liderlik davranışlarının incelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Muğla.
- Barut, A. İ. (2018). Farklı hedef yönelimlerine sahip unilig erkek basketbolcularının algılanan liderlik davranışı ve antrenör davranışlarını değerlendirmelerinin karşılaştırılması. Doktora Tezi. Mersin Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Mersin.
- Barut, E. (2023). Spor işletmeleri yöneticilerinin liderlik tarzları ile kriz yönetimi düzeylerinin incelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Gelişim Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul.
- Bayındır, M. (2018). Antrenörlerin liderlik özellikleri ile empati düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Akdeniz Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Antalya.
- Bektaş, A. (2022). Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin uyguladıkları liderlik stillerinin öğrencilerin spor karakterleri üzerine etkisinin incelenmesi. Doktora Tezi. Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Burdur.

- Bektaş, Z. (2014). İstanbul Büyük Şehir Belediyesi Spor A.Ş.'de çalışan antrenörlerin liderlik tutum davranışlarının incelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Dumlupınar Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Kütahya.
- Bensiz, A. (2016). Amatör futbolcuların algılarına göre antrenörlerin liderlik özelliklerinin incelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Bartın Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bartın.
- Bilgin, A. (2022). Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin kişilik özelliklerinin liderlik davranışlarına olan etkisinin incelenmesi Yüksek Lisans Tezi. Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Sosyal Bilimleri Enstitüsü, Muğla.
- Bitik, E. (2021). Yüzme antrenörlerinin liderlik davranışlarının incelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Gelişim Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul.
- Boşnak, H. H. (2023). Beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencilerinin liderlik yönelimleri ve öz güven davranışlarının incelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Sinop Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Sinop.
- Boyacı, M. T. (2023). Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin liderlik özellikleri ve empati düzeylerinin incelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Samsun.
- Bozgüney, R. (2021). Rekreasyon bölümü öğrencilerinin liderlik düzeyleri ve özgünlükleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Necmettin Erbakan Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Can, H. (1992). Organizasyon ve Yönetim, 6. Baskı, Ankara: Adım Yayıncılık.
- Canbaz, M. (2016). Türkiye'deki taekwondo antrenörleri'nin liderlik, yaratıcılık ve tükenmişlik düzeylerinin araştırılması. Doktora Tezi. Dumlupınar Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Kütahya.
- Canikli, N. (2021). Sporcuların algılarına göre farklı kademelerdeki antrenörlerin liderlik seviyeleri ve pedagojik yeterliklerinin karşılaştırılması. Yüksek Lisans Tezi. Mersin Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Mersin.
- Chappelet, J.L. (2009). A global vision for sport (and sport management). European Sport Management Quarterly, 9(4), 483-485.

- Chelladurai, P. ve Riemer, HA (1998). JL Duda (Ed.), Spor ve Egzersiz Psikolojisindeki Gelişmeler (s. 227-253). Morgantown, WV: Fitness Bilgi Teknolojisi.
- Cotterill, S.T., & Fransen, K. (2016). Athlete leadership in sport teams: Current understanding and future directions. *International Review of Sport and Exercise Psychology*, 9(1), 116-133.
- Çelik, O.B. (2014). Farklı liderlik stillerine sahip olan beden eğitimi öğretmenlerinin sınıf yönetimi davranışlarının incelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Çeliker, A. (2024). Beden eğitimi öğretmenlerinin liderlik stilleri ile çatışma yönetim stratejilerinin incelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Sivas.
- Çetintaş, Y. (2019). Karate antrenörlerinin liderlik yönelimlerinin incelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Bartın Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bartın.
- Çiçek, H. (2014). Beden eğitimi öğretmenlerinin çalışma ortamlarındaki örgütsel adalet düzeyinin etik liderlik davranışlarına etkisi. Yüksek Lisans Tezi. Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Burdur.
- Çiftçi, İ. (2016). Elazığ ilindeki spor yöneticilerinin liderlik stillerinin araştırılması. Yüksek Lisans Tezi. Fırat Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Elazığ.
- Doğan, E. (2023). Spor yöneticiliği ve kamu yönetimi bölümü öğrencilerinin bazı değişkenlere göre liderlik özelliklerinin incelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Muğla.
- Doğan, H. (2024). Beden eğitimi öğretmenlerinin kişilerarası öz-yeterlilik düzeyleri ile liderlik yönelimlerinin incelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Aydın.
- Düzgünce, A. (2020). Beden eğitimi ve spor yüksek okulu öğrencilerinin liderlik tarzlarının incelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Kafkas Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Kars.
- Erdoğan, Y. (2020). Okul yöneticilerinin etik liderlik davranışları ile beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin örgütsel adaletleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Bartın Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bartın.
- Eren, E. (2014). Örgütsel davranış ve yönetim psikolojisi. Beta Basım Yayım Dağıtım.

- Ertan, K. (2023). Beden eğitimi öğretmenlerinin liderlik yönelimlerinin incelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Van.
- Gençgör, İ. (2024). Spor bilimleri fakültesinde öğrenim gören öğrencilerin etkili iletişim becerisi ve çok yönlü liderlik düzeylerinin incelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Samsun.
- Gözcü, H. (2019). Spor merkezi yöneticilerinin liderlik tarzlarının çalışan performansı ile ilişkisi. Yüksek Lisans Tezi. Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Sakarya.
- Gündoğdu, F. (2014). Spor yöneticilerinin liderlik stilleri ile sporun yaygınlaştırılması arasındaki ilişki. Doktora Tezi. Ankara Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Gündoğdu, F., ve Sunay, H. (2018). Türk spor teşkilatındaki spor yöneticilerinin liderlik stilleri. Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 16(2), 178-195.
- Güngör, G. (2022). Spor bilimleri fakültesinde öğrenim gören öğrencilerin toplumsal cinsiyet rol algıları ile liderlik davranışları arasındaki ilişkinin incelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Bursa Uludağ Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bursa.
- Gürüz, D. (2006). Yönetim ve organizasyon: Bireyden örgüte, fikirden eyleme. Nobel Yayınları.
- Güven, E. (2016). Iğdır, Ağrı, Erzurum illerinde futbol antrenörlüğü yapan bireylerin liderlik tarzlarının belirlenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ağrı.
- Güzelyurt, O. (2020). Özel spor salonu yöneticilerinin toksik (zehirli) liderlik davranışları ile çalışanların işten ayrılma niyeti arasındaki ilişki. Yüksek Lisans Tezi. Pamukkale Üniversitesi, Sosyal Bilimler Üniversitesi, Denizli.
- Han, S. (2024). Spor yöneticiliği öğrencilerinin liderlik yönelimlerinin yordayıcısı olarak kişilik özellikleri ve cinsiyet rolleri: Bir yapısal eşitlik modelleme çalışması. Yüksek Lisans Tezi. Amasya Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Amasya.
- Işık, Ö., ve Serinkan, C. (2020). Liderlik yaklaşımları ve spor yönetiminde liderlik. Pamukkale Üniversitesi İşletme Araştırmaları Dergisi, 7(2), 308-332.
- İkizler, C. (2000). Sporda sosyal bilimler. Alfa Yayınevi.

- İlgörmüş, Y. (2020). Ortaöğretim kurumlarında görev yapan beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin liderlik ve karar verme becerilerinin incelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Kocaeli Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Kocaeli.
- İnanlı, Y. (2019). Doğu Anadolu bölgesindeki masa tenisi antrenörlerinin liderlik tarzlarının incelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, Sağlık Bilimler Enstitüsü, Ağrı.
- İskender, B. (2019). Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin öğretmen yeterlik ve öğretmen liderlik düzeylerinin değerlendirilmesi. Yüksek Lisans Tezi. Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Sakarya.
- Kak, Y. (2018). Elazığ ilindeki farkı spor branşlardaki profesyonel takımlarda görev yapan antrenörlerin liderlik tarzlarının belirlenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Fırat Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Elazığ.
- Kandemir, D. (2017). Elazığ ilinde farklı bireysel spor dallarında görev yapan antrenörlerin liderlik tarzlarının incelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Selçuk Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Kaplan, G. (2020). Örgüt iklimi örgütsel özdeşleşme ve algılanan liderlik davranışları ilişkisi: Beden eğitimi ve spor öğretmenleri üzerine bir araştırma. Yüksek Lisans Tezi. Mersin Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Mersin.
- Kara, A. (2018). Yükseköğretim kurumlarında spor eğitimi alan öğrencilerin girişimcilik eğilimi ve liderlik özellikleri üzerine bir araştırma. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Karademir, M. B. (2016). Halkoyunlarında antrenör liderlik davranışlarının oyuncuların başarı motivasyonları üzerindeki etkisinin belirlenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Düzce Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Düzce.
- Karahan, B. (2023). Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Nişantaşı Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul.
- Karakullukçu, Ö. F. (2019). Spor yöneticilerinin öz yeterlilik inancı ve öz liderlik inançları ile yönetsel yetkinlik düzeyleri arasındaki ilişkilerde kariyer tatmininin aracılık rolü. Doktora Tezi. Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Muğla.

- Karakuş, K. (2020). Spor yöneticilerinin stratejik liderlik özellikleri ile çalışanların iş doyumu arasındaki ilişkinin değerlendirilmesi. Yüksek Lisans Tezi. Ordu Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ordu.
- Koç, A. (2020). Boks antrenörlerinin iletişim becerileri ve liderlik tarzlarının incelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Atatürk Üniversitesi, Kış Sporları ve Spor Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
- Koruç, Z. (1995). Voleybolda antrenör özellikleri ve antrenör kişiliği. Voleybol Dergisi, 3-8.
- Köse, S. (2024). Beden eğitimi öğretmenliğinde yıkıcı liderlik ölçek geliştirme çalışması. Yüksek Lisans Tezi. Marmara Üniversitesi. Eğitim Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Kul, M. (2010). Okul yöneticilerinin liderlik stilleri ile beden eğitimi öğretmenlerinin yıldırma (mobbing) yaşama düzeyleri, örgütsel bağlılıkları ve iş doyumu arasındaki ilişki. Doktora Tezi. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Kurt, H. M. (2023). Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin çok yönlü liderlik yönelimleri ve psikolojik dayanıklılık düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Kurtyemez, H. (2021). Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin liderlik özellikleri ile başarı yönelimleri arasındaki ilişki: Samsun ili örneği. Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Samsun.
- Mazlum, S. (2019). Türkiye'deki yüzme antrenörlerinin çalıştıkları kulüp yöneticilerini yönetim ve liderlik stilleri bakımından değerlendirilmesi. Yüksek Lisans Tezi. Avrasya üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Trabzon.
- Modoğlu, S. (2023). Spor yöneticilerinin otantik liderlik algıları ile iş tatminleri arasındaki ilişkinin incelenmesi: Erzurum ili örneği. Yüksek Lisans Tezi. Atatürk Üniversitesi, Kış Sporları ve Spor Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
- Müftüoğlu, N. E. (2023). Beden eğitimi öğretmenlerinde örgütsel iklim ve örgütsel stres ilişkisinde liderlik tarzlarının aracı rolü. Doktora Tezi. Mersin Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Mersin.
- Ordu, B. (2023). Rekreasyon bölümünde öğrenim gören öğrencilerin rekreasyonel liderlik davranışlarının incelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Aydın.

- Öz, N. (2018). Beden eğitimi öğretmenlerinin iletişim becerilerinin liderlik davranışlarına olan etkisinin incelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Gaziantep Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Gaziantep.
- Özalp, A. (2019). Futbol antrenörlüğü yapan bireylerin liderlik tarzlarının belirlenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Balıkesir Üniversitesi, Sağlık Bilimler Enstitüsü, Balıkesir.
- Özdemir, E. (2020). Voleybol antrenörlerinin liderlik özelliklerinin öz yeterlilikleri üzerindeki etkisinin incelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Muğla.
- Özdemir, H. (2019). Sporcuların algıladıkları antrenör liderlik davranışlarının öz yeterlilik düzeylerine etkisi. Yüksek Lisans Tezi. Bozok Üniversitesi, Sağlık Bilimler Enstitüsü, Yozgat.
- Özsarı, A. (2010). Amatör futbolcuların antrenörlerde bulunmasını istedikleri liderlik tarzlarının tespiti. Yüksek Lisans Tezi. Selçuk Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Paydaş, M. (2019). Antrenörlerin liderlik tarzlarının problem çözme becerisine olan etkisi. Yüksek Lisans Tezi. Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Karaman.
- Peachey, J. W., Zhou, Y., Damon, Z. J., Burton, L. J. Forty years of leadership research in sport management: A review, synthesis, and conceptual framework. *Journal of Sport Management*, 2015; 29 (5), 570- 587.
- Pürlüpnar, B. (2023). Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin öz yeterlilik algılarıyla liderlik etme motivasyonu arasındaki ilişkinin incelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Niğde Ömer Halis Demir Üniversitesi, Sosyal Bilimleri Enstitüsü, Niğde.
- Saraçoğlu, M. (2022). Antrenörlerin liderlik yönelimleri ile sportmenlik davranışlarının incelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Aydın.
- Sarı, İ. (2013). Güreşçilerin motivasyonu ve öz yeterlikleri ile antrenörlerin liderlik davranışlarının ilişkisi. Doktora Tezi. Kocaeli Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Kocaeli.

- Sarı, O. (2022). Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Girişimcilik ve Liderlik Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Sarıkaya, B. (2024). Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin liderlik yönelimleri ile kariyer planlama düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Atatürk Üniversitesi, Kış Sporları ve Spor Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
- Savtekin, G. N. (2023). Beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının sosyal öz yeterlikleri ile liderlik düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi Yüksek Lisans Tezi. Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Sakarya.
- Serin, K. (2016). Boks antrenörlerinin liderlik tarzlarının belirlenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Selçuk Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Stogdill, R. (1974). Handbook of Leadership: A Survey Theory and Research. NewYork: Free Press.
- Şekerözü, E. (2024). Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin empatik eğilim düzeyleri ile liderlik yönelimleri. Yüksek Lisans Tezi. Selçuk Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Tanrikulu, A. (2020). Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin ruhsal liderlik ile örgütsel bağlılıkları arasındaki ilişkinin incelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Erciyes Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Kayseri.
- Tataroğlu, E. (2024). Güreş antrenörlerinin algılanan liderlik özellikleri ile gerçekte var olan liderlik özelliklerinin incelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Niğde Ömer Halis Demir Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Niğde.
- Taze, Y. (2021). Spor yöneticilerinin liderlik davranışlarının ve iletişim becerilerinin incelenmesi: İstanbul ili örneği. Doktora Tezi. İstanbul Cerrahpaşa Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul.
- Teke, M. S. (2022). Spor yöneticilerinin kriz yönetiminde liderlik becerilerinin incelenmesi. Doktora Tezi. Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Kütahya.
- Tekinbay, G. (2022). Spor yöneticiliği bölümünde öğrenim gören öğrencilerin kaygı düzeyleri ile liderlik becerileri arasındaki ilişkinin incelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Karaman.

- Temel, V. (2010). Konya iline ait bireysel ve takım sporu antrenörlüğü yapan bireylerin liderlik tarzlarının karşılaştırılması. Yüksek Lisans Tezi. Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Karaman.
- Toklu, O (2010). Tenis antrenörlerinde liderlik özellikleri ve öz yeterlilik arasındaki ilişkinin belirlenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Selçuk Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Topal, A. (2021). Öğretmenlerin liderlik tipleri ve inovasyonel yaklaşımlarının incelenmesi Yüksek Lisans Tezi. Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Hatay.
- Tor, H. (2018). Beden eğitimi ve spor bölümü ile eğitim fakültesi öğrencilerinin liderlik özelliklerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Bartın Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bartın.
- Tozkar, E. (2019). Sporcu öğrencilerin beden eğitimi ve spor öğretmenlerine yönelik liderlik gücü algısı ile sporda başarı motivasyonu ve takım uyumu arasındaki ilişkilerin incelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Muğla.
- Tunçer, P. (2012). Yönetim ve organizasyon. Beta Yayıncılık
- Türk, S. C. (2023). Beden eğitimi öğretmenleri ile antrenörlerin empatik eğilim ve liderlik yönelimlerinin incelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Amasya Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Amasya.
- Uslu, A. (2021). Spor yöneticilerinin liderlik boyutlarının araştırılması bir kamu kurumu örneği. Doktora Tezi. İstanbul Cerrahpaşa Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul.
- Yaldız, Ö. (2024). Beden Eğitimi ve Spor öğretmenlerinin öğretmen öz yeterlikleri ve öğretimsel liderlikleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Bingöl Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Bingöl.
- Yıldız, S. (2020). Futbol antrenörlerinin liderlik özelliklerinin ölçülmesi. Yüksek Lisans Tezi. Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Kütahya.
- Yolcu, T. (2023). Spor yükseköğretim kurumu öğrencilerinin liderlik özellikleri ve akademik öz-yeterliklerinin incelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Ordu Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ordu.

- Yukl, G., O'Donnell, M. ve Taber, T. (2009). Lider davranışlarının lider-üye değişim ilişkisi üzerindeki etkisi. Yönetim psikolojisi dergisi, 24 (4), 289-299.
- Yurtdaş, Ş. Ş. (2023). Liderlik yönelimleri çerçevesinde örgütsel miyopi: Spor yöneticileri üzerine bir araştırma. Yüksek Lisans Tezi. Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Aydın.

